

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ МОРСЬКОЇ БІОЛОГІЇ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРЕТИЧНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ІХТІОЛОГІЇ»

Матеріалі ІХ міжнародної іхтіологічної
науково-практичної конференції

Одеський державний екологічний університет
14-16 вересня 2016 р.

Одеса
2016

УДК: 579.2/5
ББК 28.69
С 916

Науково-організаційний комітет конференції

Степаненко С.М. – д.ф.-м.н., професор, ректор Одеського державного екологічного університету; Шекк П.В. – д.с.-г.н., професор, зав. кафедри водних біоресурсів та аквакультури Одеського державного екологічного університету; Тучковенко Ю.С. – д.г.н., професор, проректор з наукової роботи Одеського державного екологічного університету; Пилипенко Ю.В. – д.с.-г.н., професор, зав. кафедри екології та сталого розвитку Херсонського державного аграрного університету; Демченко В.О. – д.б.н., зав. Міжвідомчої лабораторії моніторингу екосистем Азовського басейну ІМБ і МДПУ ім. Б. Хмельницького; Александров Б.Г. – д.б.н., професор, член-кор. НАНУ, директор Інституту морської біології; Євтушенко М.Ю. – д.б.н., професор, член-кор. НАНУ, Національний університет біоресурсів та природокористування; Сербов М.Г. – к.г.н., доцент, перший проректор Одеського державного екологічного університету; Шевченко П.Г. – к.б.н., професор, зав. кафедри гідробіології та іхтіології Національного університету біоресурсів та природокористування; Митяй І.С. – к.б.н., доцент кафедри зоології та іхтіології Національного університету біоресурсів та природокористування; Заморов В.В. – к.б.н., декан біологічного факультету Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова; Бургаз М.І. – старший викладач кафедри водних біоресурсів та аквакультури Одеського державного екологічного університету; Матвієнко Т.І. – старший викладач кафедри водних біоресурсів та аквакультури Одеського державного екологічного університету; Худий О.І. – к.б.н., доцент кафедри біохімії і біотехнології Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича; Демченко Н.А. – провідний інженер Міжвідомчої лабораторії моніторингу екосистем Азовського басейну ІМБ і МДПУ ім. Б. Хмельницького.

Редакційна колегія: Шекк П. В., Демченко В.О., Пилипенко Ю.В., Бургаз М. І.

С 916 Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології: Матеріалі ІХ міжнародної іхтіологічної науково-практичної конференції (Одеса 14-16 вересня 2016 р.) ред. Шекк П.В., Демченко В.О., Пилипенко Ю.В., Бургаз М.І.

ISBN 978-617-7243-29-7

В збірці представлені матеріали учасників ІХ міжнародної іхтіологічної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології». Матеріали відображають сучасний стан і напрямки іхтіологічних досліджень. Розглядаються актуальні питання теоретичної і практичної іхтіології. Представлені результати дослідження систематики, біологічного різноманіття риб, біології, екології та фізіології та біохімії окремих видів, проміхтіології та аквакультури.

Збірка спрямована для фахівців у галузі іхтіології, аквакультури, біотехнології гідробіонтів, проміхтіології, а також для студентів магістрів та аспірантів біологічних спеціальностей.

ББК 28.69
УДК: 579.2/5

Всі матеріали друкуються в авторській редакції

© Колектив авторів, 2016

ЗМІСТ

АДЖИУМЕРОВ С. Н. НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ ПРОГРАММА УКРАИНЫ В МОРЕ УЭДДЕЛЛА	10
АНАНЬЄВА Т. В. , ШАПОВАЛЕНКО З. В. АКУМУЛЯЦІЯ РАДІОІЗОТОПІВ В ТКАНИНАХ МОЛОДІ КАРАСЯ СРІБЛЯСТОГО ЗАПОРІЗЬКОГО ВОДОСХОВИЩА.....	13
БЄЛОШАПКА Т.В., МАТВІЄНКО Н.М., ВОДЯНІЦЬКИЙ О.М. ВПЛИВ ВІТАМІНІВ А ТА В ₆ НА РИБНИЦЬКО -БІОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЦЬОГОЛІТОК КОРОПА КОІ (<i>CUPRINUS CARPIO KOI</i>) ПРИ ВПЛИВУ СТРЕС ФАКТОРІВ.....	17
БІЛЯКОВ І.В. ВПЛИВ РИБОЯДНИХ ПТАХІВ НА СТАН ЗАПАСІВ ПРОМИСЛОВИХ РИБ У ДЕЛЬТІ ДНІСТРА	21
БОЖИК В.Й., БОЖИК О.В., БОБЕЛЬ І.Ю. ВИРОЩУВАННЯ ФОРЕЛІ У ПЕРЕДКАРПАТТІ.....	25
БУРГАЗ М.І. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІХТІОФАУНИ ШАБОЛАТСЬКОГО ЛИМАНУ.....	29
БУРГАЗ М.І., МАТВІЄНКО Т.І. ПЕРСПЕКТИВИ РИБОГОСПОДАРСЬКОГО ВИКОРИСТАННЯ МАЛИХ ВОДОЙМ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	32
БУШУЕВ С.Г., БАЛАЦКИЙ К.Л. ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ РАСПРОСТРАНЕНИЯ В УКРАИНСКИХ ВОДАХ МЕЧЕНОЙ МОЛОДИ ОСЕТРОВЫХ РЫБ, ВЫПУЩЕННОЙ В Р. ДУНАЙ.....	36
ГАНДЗЮРА В. П. ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ І МЕТАБОЛІЧНИХ ПРОЦЕСІВ РИБ У ТОКСИЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	40
ГОНЧАРОВ Г.Л. ДИНАМІКА СТРУКТУРИ ІХТІОЦЕНОЗУ ТА АНАЛІЗ ЇЇ ОБУМОВЛЕНОСТІ ДИНАМІКОЮ ДЕЯКИХ ГІДРОЛОГІЧНИХ ТА ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ РОКУ СПОСТЕРЕЖЕНЬ ..	44

ГОЧ І.В.	
ІХТІОФАУНА КАСПЕРІВСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА, ЯК СКЛАДОВОЇ ЧАСТИНИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ДНІСТРОВСЬКИЙ КАНЬЙОН».....	48
ГРИГОРЕНКО Т.В., САВЕНКО Н.М., БАЗАСВА А.М., ЧУЖМА Н.П.	
ПРОДУКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАЛЬНИХ СТАВІВ ЗА РІЗНИХ СПОСОБІВ ЇХ УДОБРЕННЯ.....	51
ГРУБІНКО В.В.	
ОЦІНКА ТОКСИКОРЕЗИСТЕНТНОСТІ РИБ.....	55
ГРУДКО Н.О.	
АНАЛІЗ РОСТУ МАСИ ТІЛА В ПРОЦЕСІ ВИРОЩУВАННЯ ЦЬОГОЛІТОК ВЕСЛОНОСА У СТАВАХ.....	59
ГУРЬЯНОВ В.Г., ДЕМЬЯНЕНКО К.В., ДИРИПАСКО О.А.	
ПРОГРАММА "BSExpert" КАК ИНСТРУМЕНТ ДЛЯ ОПИСАНИЯ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ И РАСЧЕТА ЧИСЛЕННОСТИ РЫБ В ЧЕРНОМ МОРЕ	63
ДВОРЕЦЬКИЙ А. І., БАЙДАК Л. А., МАРЕНКОВ О. М.	
ТРАНСФОРМАЦІЯ ІХТІОКОМПЛЕКСУ ДНІПРОВСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА.....	68
ДЕМЧЕНКО В.	
ПРЕДСТАВЛЕНІСТЬ РИБ В АКВАТОРІЯХ СМАРАГДОВОЇ МЕРЕЖІ УКРАЇНИ.....	73
ДЕМЧЕНКО Н.	
ХАРАКТЕРИСТИКА ВИДОВОГО БАГАТСТВА РИБ РІЧОК ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО ПРИАЗОВ'Я ЗА ДІЛЯНКАМИ.....	76
ДОЛИНСКИЙ В.Л., АФАНАСЬЕВ С. О. АБРАМЮК И. И., ГУПАЛО О.О., КИРИЛЮК О.П., ТРЫЛИС В. В.	
МЕТОД ОЦЕНКИ АБСОЛЮТНОЙ ЧИСЛЕННОСТИ МАССОВЫХ ВИДОВ РЫБ.....	79
ДЮДЯЕВА О.А., ПИЛИПЕНКО Ю.В.	
ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ РЕГУЛИРОВАНИЯ ПРОИЗВОДСТВА ОРГАНИЧЕСКОЙ АКВАКУЛЬТУРЫ В УКРАИНЕ И ЕС.....	83
ЄСПОВА Н.Б., КОЛОМАЦЬКА Л.С., ЯКОВЕНКО В.О.	
МОРФО-БІОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИБЕРЕЖНИХ ПОПУЛЯЦІЙ РИБ РОДИНИ GOBIIDAE ЗАПОРІЗЬКОГО ВОДОСХОВИЩА	88

ЖУК Н. Н., ПШЕНИЧНОВ Л. К. НОВЫЕ СВЕДЕНИЯ О БИОЛОГИИ ПОЛОСАТОЙ БЕЛОКРОВКИ CHAMNSOCERHALUS GUNNARI В АТЛАНТИЧЕСКОМ СЕКТОРЕ АНТАРКТИКИ	93
ЗАМОРОВ В. В., ЗАМОРОВА М. П. ВІКОВИЙ, СТАТЕВИЙ СКЛАД ТА РОЗМІРНО-МАСОВА ХАРАКТЕРИСТИКА БИЧКА-ПІСОЧНИКА NEOGOBIUS FLUVIATILIS (PALLAS) В ОЗЕРІ КОТЛАБУХ.....	96
ЗАМОРОВ В.В., РАДІОНОВ Д.Б., КУЧЕРОВ В.О., КУЛКОВА О.В. ПОЛІМОРФІЗМ БІОХІМІЧНИХ МАРКЕРІВ БИЧКА-КРУГЛЯКА NEOGOBIUS MELANOSTOMUS (PALLAS) В ДНІСТРОВСЬКОМУ ЛИМАНІ.....	100
ІЖОВСЬКА М.М., ФЕДОНЕНКО О.В., МАРЕНКОВ О.М. БІОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОЦІНКА ЗАПАСІВ СУДАКА ЗВИЧАЙНОГО SANDER LUCIOPERCA (LINNAEUS, 1758) В УМОВАХ ЗАПОРІЗЬКОГО ВОДОСХОВИЩА.....	102
ИЗЕРГИН Л.В., ДИРИПАСКО О.А., ДЕМЬЯНЕНКО К.В. СОСТОЯНИЕ ЗАПАСОВ ВОДНЫХ БИОРЕСУРСОВ В ЧЕРНОМ И АЗОВСКОМ МОРЯХ И ИХ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРОМЫСЛОМ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ	105
КАРАВАНСЬКИЙ Ю. В., ЗАМОРОВ В. В. ВПЛИВ СОЛОНОСТІ ВОДИ НА ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ОБМІН БИЧКА- КРУГЛЯКА NEOGOBIUS MELANOSTOMUS (PALLAS) В ЛАБОРАТОРНИХ УМОВАХ.....	109
КЛИМЕНКО М.О., БЄДУНКОВА О.О. МІНЛИВІСТЬ МОРФОМЕТРИЧНИХ ПАРАМЕТРІВ РИБ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ЛОКАЛЬНИХ ВАРІАЦІЙ ЕКОЛОГІЧНИХ УМОВ МАЛОЇ РІЧКИ.....	112
КОВАЛЁВ Ю.И., ПИЛИПЕНКО Ю.В. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ УЗВ ДЛЯ РЫБОРАЗВЕДЕНИЯ: ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ.....	116
КОВАЛЬ Г.И., БЕРЕЗОВСКИЙ А.В., ФОТИН А. И. МОНИТОРИНГ ГЕЛЬМИНТОЗОВ ЧЕРНОМОРСКИХ АФАЛИНЫ	119
КОНЕВА О.Ю., РОВБА Е.А., СЛУКВИН А.М., КУЛЬЖАНОВ Н.Б. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МЕТОДОВ SSR-PCR ДЛЯ ОЦЕНКИ ВИДОВОЙ И ПОПУЛЯЦИОННОЙ СТРУКТУРЫ У ПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ СТЕРЛЯДИ(<i>ACIPENSER RUTHENUS</i> L.).....	123

КОПЕЙКА Е.Ф.	
О ПОЛИФАКТОРНОЙ ПРИРОДЕ КРИОРЕЗИСТЕНТНОСТИ СПЕРМАТОЗОИДОВ РЫБ.....	126
КОРЕВО Н. І.	
ОСОБЛИВОСТІ ФОСФОРНОГО БАЛАНСУ РИБ У ТОКСИЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	129
КОРНІЄНКО В.О., ПЛУГАТАРЬОВ В.А., МОШНЯГУЛ К.І.	
АНАЛІЗ ВПЛИВУ ТЕХНОЛОГІЧНИХ СКЛАДОВИХ НА РЕЗУЛЬТАТИ ВИРОЩУВАННЯ РЕМОНТУ СТЕРЛЯДІ В СТАВАХ	133
КОРСУН І.І., МАРЕНКОВ О.М., ЄСПОВА Н.Б.	
МОРФО-БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МАЛЬКІВ РИБ РОДИНИ ОКУНЕВИХ ЗАПОРІЗЬКОГО ВОДОСХОВИЩА.....	137
КРИВОПИША В.В., ЖИДЕНКО А.О.	
ЗМІНИ ХІМІЧНОГО СКЛАДУ ВОДИ РІЧОК ДЕСНА, СТРИЖЕНЬ, БІЛОУС ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ РИБ.....	141
КРУЖИЛІНА С. В., ДІДЕНКО О.В., ВЕЛИКОПОЛЬСЬКИЙ І.Й.	
ОСОБЛИВОСТІ ЖИВЛЕННЯ ТА ТРОФІЧНІ ВЗАЄМВІДНОСИНИ СТРУМКОВОЇ, РАЙДУЖНОЇ ФОРЕЛІ ТА ХАРІУСА НА РІЗНИХ БІОТОПАХ РІЧКИ ШИПІТ ЗАКАРПАТСЬКОГО РЕГІОН.....	145
КУРОВСКАЯ Л. Я.	
ВЛИЯНИЕ АБИОТИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ НА СОДЕРЖАНИЕ ЛИЗОЦИМА У НЕКОТОРЫХ ВИДОВ ПРЕСНОВОДНЫХ РЫБ, ЗАРАЖЕННЫХ И НЕЗАРАЖЕННЫХ ЭКТОПАРАЗИТАМИ.....	149
КУТІЩЕВ П.С., ГЕЙНА К.М., ШЕРМАН І.М.	
ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ДИНАМІКИ ХАРЧОВИХ ВЗАЄМВІДНОСИН ТУВОДНИХ КОРОПОВИХ ДНІПРОВСЬКОГО ЛИМАНУ.....	153
КУЦОКОНЬ Ю.К., РОМАНЬ А.М.	
ПОШИРЕННЯ РИБ-ІНТРОДУЦЕНТІВ У БАСЕЙНІ Р. ДЕСНИ.....	157
КУЧЕРУК А. І., МРУК А.І.	
МОРФОМЕТРИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ХАРІУСА (THYMALLUS THYMALLUS L.) З ЗАКАРПАТСЬКИХ РІЧОК	161

МАРЕНКОВ О.М.	
МОНІТОРИНГ ІХТІОФАУНИ РІЧКИ МОКРА СУРА.....	165
МАТВИЕНКО Н.Н., КОЗИЙ М.С.	
МОДИФИЦІРУЮЩЕ ВЛИЯНИЕ СОЕДИНЕНИЙ АГРОТЕХНИЧЕСКОГО ПРОИСХОЖДЕНИЯ НА КАНЦЕРОГЕНЕЗ ТКАНЕЙ КАРПОВЫХ РЫБ НИЗОВЬЕВ ДНЕПРА.....	169
МАТВІЄНКО Т.І.	
ВИРОЩУВАННЯ РИБ В УМОВАХ ЗАМКНУТОГО ВОДОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	172
МИТЯЙ І.С., ШЕВЧЕНКО П.Г., ХОМИЧ В.В., СИТНИК Ю.М.	
СУЧАСНІ ЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ ТА СТАН ІХТІОФАУНИ ЮРПІЛЬСЬКОГО, ГОРДАШІВСЬКОГО ТА КРИВОКОЛІНСЬКОГО ВОДОСХОВИЩ РІЧКИ ГІРСЬКИЙ ТІКИЧ.....	176
МОШУ А.Я., ТРОМБИЦКИЙ И.Д.	
МАТЕРИАЛЫ К РАЗНООБРАЗИЮ ПАРАЗИТИЧЕСКИХ ПРОТИСТОВ ЧЕРНОМОРСКОЙ АТЕРИНЫ, АТHERINA PONTICA (EICHWALD, 1831), ВОДОЁМОВ ДУНАЙСКО-ДНЕСТРОВСКОГО МЕЖДУРЕЧЬЯ...	180
МУХСАНОВ А.М., КИМ Ю.А., БОКОВА Е.Б.	
ИХТИОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ И ПРОМЫСЕЛ РЫБ В ЖАЙЫК-КАСПИЙСКОМ БАССЕЙНЕ.....	184
NOVITSKIY R. O.	
CHANGES OF THE FISH FAUNA FUNCTIONAL STRUCTURE WITHIN STEPPE ZONE BY AFFECT OF ANTHROPOGENIC FACTORS.....	189
ОВСНАРЕНКО МΥΚΟΛΑ	
MICROPARASITES OF MULLET AND THEIR PATHOGENIC IMPORTANCE.....	193
ОЛІФІРЕНКО В. В., КОЗИЧАР М. В., ОЛІФІРЕНКО А. А.	
СТЕЦЕНКО В. С.	
ОСОБЛИВОСТІ ПАРАЗИТОФАУНИ ПОНИЗЗЯ ДНІПРА ТА КАХОВСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА.....	197
ПАНЬКОВ А.В.	
СТАНДАРТИЗАЦІЯ ВИМІРЮВАННЯ ПЛАСТИЧНИХ ОЗНАК РИБ РОДИНИ БИЧКОВИХ (PERCIFORMES, GOBIIDAE).....	201
ПЕНТИЛЮК Р.С.	
АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ГІДРОЕКОСИСТЕМ ШТУЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ.....	205

ПИЛИПЕНКО Ю.В., ДИКУХА І.М., ПЛУГАТАРЬОВ В.А., НЕЗНАМОВ С.О., КОВАЛЬОВ Ю.І.	
РОЛЬ РИБОВОДНИХ ЗАВОДІВ У ЗБЕРЕЖЕННІ ВИДОВОГО РІЗНОМАНІТТЯ І ФОРМУВАННІ ПРОМИСЛОВИХ ЗАПАСІВ ІХТІОФАУНИ ПОНИЗЗЯ ДНІПРА	209
ПШЕНИЧНОВ Л. К.	
ОСОБЕННОСТИ РАЗМНОЖЕНИЯ БЕЛОКРОВНЫХ РЫБ (СЕМ. CHANNICHTHYIDAE) ВЫСОКОШИРОТНЫХ МОРЕЙ АНТАРКТИКИ	212
РАБЧЕНЮК О.О., ХОМЕНЧУК В.О., БИЯК В.Я., КУРАНТ В.З.	
ВПЛИВ ЙОНІВ ЗАЛІЗА НА АКТИВНІСТЬ БІЛКОВО- НУКЛЕЇНОВОГО ОБМІНУ В ОРГАНІЗМІ КОРОПА ТА ЩУКИ.....	216
РАБЧЕНЮК О.О., ХОМЕНЧУК В.О., ДАЛЄВСЬКИЙ В.М., КУРАНТ В.З.	
ВПЛИВ ПІДВИЩЕНИХ КОНЦЕНТРАЦІЙ ЙОНІВ Fe^{3+} НА ВМІСТ ФОСФОЛІПІДІВ В ОКРЕМИХ ТКАНИНАХ ПРІСНОВОДНИХ РИБ.....	220
РАДОВ В. П.	
ВИРОЩУВАННЯ РИБИ В ВОДОЙМАХ ПІВДНЯ ОДЕЩИНИ	224
РОМАНЬ А.М.	
МЕТОД ЗАСТОСУВАННЯ САЧКА ЯК ЗНАРЯДДЯ ДЛЯ ЗБОРУ ІХТІОЛОГІЧНОГО МАТЕРІАЛУ	227
СЕРБОВ М.Г.	
РЕКРЕАЦІЙНЕ РИБАЛЬСТВО В УКРАЇНІ ТА ЙОГО ЕКОНОМІКО- ЕКОЛОГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ В СТАЛОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ.....	229
СЕРБОВ М.Г.	
МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К МОДЕЛИРОВАНИЮ МНОГОФАКТОРНОЙ СТОХАСТИЧЕСКОЙ МОДЕЛИ "ФИТОПЛАНКТОН –ЗООПЛАНКТОН - РЫБА"	232
СИМОН М. Ю.	
ПРОДУКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ МОЛОДІ РОСІЙСЬКОГО ОСЕТРА (ACIPENSER GULDENSTAEDTII) ЗА УМОВ ВВЕДЕННЯ В ЙОГО РАЦІОН ІНАКТИВОВАНИХ ДРІЖДЖІВ.....	234
СЛИПКО И.В.	
БИОЛОГИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ АНТАРКТИЧЕСКОГО КЛЫКАЧА (DISSOSTICHUS MAWSONI) ПРИБРЕЖНОЙ ЧАСТИ МОРЯ АМУДСЕНА (АНТАРКТИКА).....	237

СОБОРОВА О.М.	
ЗНАЧЕННЯ ПОЖИВНИХ РЕЧОВИН В РАЦІОНІ РИБ.....	240
СОНДАК В.В., ГРИБ Й.В., ВОЛКОЩОВЕЦЬ О.В.	
СТАН ТА УМОВИ ВІДТВОРЕННЯ АБОРИГЕННОЇ ІХТІОФАУНИ ЗАХІДНОБУЗЬКО-ПРИПЯТЬСЬКОГО ГІДРОЕКОЛОГІЧНОГО КОРИДОРА.....	243
ТИТЮК О. В., СТЕПАНЮК Я. В.	
РОЗВИТОК ОРГАНУ НЮХУ В ЕМБРІОНАЛЬНОМУ ТА ЛИЧИНКОВОМУ ПЕРІОДІВ'ЮНА ЗВИЧАЙНОГО MISGURNUS FOSSILIS (TELEOSTEI: COBITIDAE).....	247
ТКАЧЕНКО М.Ю.	
МІНЛИВІСТЬ ЛІНІЙНОГО РОСТУ БИЧКА КРУГЛЯКА NEOGOBIUS MELANOSTOMUS (PALLAS, 1814) У ВОДОЙМАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ ЗА ГРАДІЄНТОМ СОЛОНОСТІ.....	251
ТКАЧЕНКО П.В.	
ПУЧКОЖАБЕРНЫЕ SYNGNATHIDAE (BONAPARTE, 1831) (SYNGNATHIFORMES) В РАЙОНЕ ЧЕРНОМОРСКОГО БИОСФЕРНОГО ЗАПОВЕДНИКА.....	255
ТУЧКОВЕНКО О.А.	
ІХТІОФАУНА ТА АКВАКУЛЬТУРА В ТИЛГУЛЬСЬКОМУ ЛИМАНІ .	259
ФЕДОНЕНКО О.В., ПАЦЬКИЙ В.О., МАРЕНКОВ О.М.	
ЗАХОДИ З ВІДНОВЛЕННЯ РІЧКИ МОКРА СУРА В ЯКОСТІ НЕРЕСТОВИЩА ДЛЯ РИБ	263
ФОТІНА Т. І., ФОТІНА Г. А., НАЗАРЕНКО С. М., ПЕТРОВ Р.В.	
ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЕНДЕМІЧНОГО ОСЕРЕДКУ ОПІСТОРОХОЗУ В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	267
ХОХЛОВ С.М.	
СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕНДОТЕЛІАЛЬНОГО ШАРУ ГЕМОМІКРОЦИРКУЛЯТОРНОГО РУСЛА ПЛАВАЛЬНОГО МІХУРА САЗАНА.....	271
ХУДИЙ О.І., ХУДА Л.В.	
СОЗОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІХТІОФАУНИ БАСЕЙНІВ ДНІСТРА, ПРУТУ ТА СІРЕТУ В МЕЖАХ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ.....	275

ЧАЩИН А.К., ЛЕОНЧИК Е.Ю.	
СОСТОЯНИЕ ПРОМЫСЛОВОГО РЕСУРСА АНЧОУСА (ХАМСЫ) ENGRAULIS ENCRASICOLUS (LINNAEUS) В ЧЕРНОМ МОРЕ.....	279
ШЕВЧЕНКО В. Ю., НЕЗНАМОВ С. О.	
ВИКОРИСТАННЯ ОСЕТРОВИХ ДЛЯ ЗАРИБЛЕННЯ ЛИМАНІВ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	284
ШЕВЧЕНКО П.Г., МИТЯЙ І.С., СИТНИК Ю.М., ХАЛТУРИН М.Б.	
СУЧАСНИЙ СТАН ІХТІОФАУНИ МАЛИХ ВОДОЙМ КОМПЛЕКСНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	288
ШЕВЧЕНКО П.Г., МИТЯЙ І.С., КОМІСАРЕНКО В.О., СИТНИК Ю.М.	
СУЧАСНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ЛИСЯНСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА ТА ВИДОВИЙ СКЛАД ІХТІОФАУНИ РІЧКИ ГНИЛИЙ ТІКИЧ.....	291
ШЕКК П. В.	
ВЛИЯНИЕ НЕКОТОРЫХ ФАКТОРОВ НА РОСТ ЛИЧИНОК МОРСКИХ РЫБ	294
ШЕКК П. В.	
СОСТАВ ИХТІОФАУНЫ И УСЛОВИЯ ЕЁ ФОРМИРОВАНИЯ В ПРИМОРСКИХ ЛИМАНАХ РАЗНОГО ТИПА.....	298
ШЕРМАН І.М., ВОЛЧЕНКО Ю.М.	
РИБАЛЬСТВО ТА РИБНИЦТВО ТРАНСФОРМОВАНИХ РІЧКОВИХ СИСТЕМ ПІВДНЯ УКРАЇНИ.....	303
ЯНОВИЧ Н.Є.	
ВПЛИВ КУПРУМУ ТА ЦИНКУ НА ЖИРНОКИСЛОТНИЙ СКЛАД ТКАНИН ТА РІСТ КОРОПІВ	306

ТКАЧЕНКО М.Ю.

Таврійський державний агротехнологічний університет
пр-т. Б. Хмельницького, 18,
м. Мелітополь, Запорізька обл., Україна, 72310
e-mail: tkachenkomaria@mail.ru

МІНЛИВІСТЬ ЛІНІЙНОГО РОСТУ БИЧКА КРУГЛЯКА NEOGOBIVS MELANOSTOMUS (PALLAS, 1814) У ВОДОЙМАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ ЗА ГРАДІЄНТОМ СОЛОНОСТІ

Бичок кругляк *Neogobius melanostomus* (Pallas, 1814) є донним, евригалініним видом з родини Gobiidae. Він широко населяє західну частину Азовського та Чорного морів, але на даний період він значно розширив свій ареал (Verreucke et al., 2011).

Цей вид характеризується широкою толерантністю до умов середовища, широким спектром живлення, агресивною поведінкою та турботою про потомство (Balazova-Lavricikova, 2007). Бичок кругляк дуже гнучкий до варіювання рівня солоності – від прісних водойм до солонуватоводних та солоних. Однак, незважаючи на активність розселення та здатність адаптуватися, вид реагує на зміни умов середовища в морфологічній будові (Ткаченко, 2015). Також відбуваються зміни в темпах росту на тлі зміни калорійності та спектру живлення.

Фактичний матеріал був зібраний впродовж 2005-2014 років. В рамках роботи проведено повний біологічний аналіз особин (n=2468) з модельних водойми, які були об'єднані в групи відповідно до їх градієнту солоності (Водна Рамкова Директива ЄС, 2006): прісні (<0,5 ‰) – Каховське водосховище; мезогалініні (5,0-18,0 ‰) – Таганрозька, Обитічна, Бердянська затоки, Утлюцький лиман; полігалініні (18,0-30,0 ‰) – Джарилгацька затока та Південна частина Азовського моря. Виміри проводилися за стандартними методикою (Правдин, 1966). Вікову приналежність визначали за отолітами (Чугунова, 1959). Під час дослідження були розраховані абсолютний та відносний річний приріст. Характеристику росту визначали за Васнецовим (Сметанин, 2003).

Отримані дані показали найвищі показники абсолютного річного приросту у самиць бичка кругляка з мезогалинних водойм, що коливається в межах 2,09-2,29 см, при цьому серед водойм за цим показником домінували особини з Утлюцького лиману (3,46 см) у віковій групі 1-2 роки, а найменші (0,58) у віковій групі 3-4 роки (табл. 1). Це може бути пов'язано з характером живлення, оскільки саме в Утлюцькому лимані спектр живлення був найширшим, а середня калорійність найвищою, порівняно з іншими водоймами (Ткаченко, 2015).

Таблиця 1 – Показники лінійного росту самиць бичка кругляка

Тип водойми	Вік	Середня довжина, см	Абсолютний річний приріст	Відносний річний приріст %	Характеристика росту, питомий ріст (за Васнецовим)
Прісні	1-2	7,14±0,4	1,31	18,79	1,19
	2-3	7,96±0,34	0,87	10,28	0,83
Мезогалинні	0+-1	7,2±0,3	2,29	32,12	1,94
	1-2	9,0,2±0,45	2,09	28,09	1,83
	2-3	11,18±0,24	2,18	20,35	1,95
	3-4	11,89±0,32	0,61	7,68	0,86
Полігалинні	0+-1	4,9±0,5	1,52	26,90	1,32
	1-2	7,5±0,22	2,84	37,25	2,32
	2-3	9,3±0,42	1,03	11,11	0,97

У особин з прісних водойм цей показник був найвищим на другому році життя, а на третьому значно зменшується. У риб з полігалинних водойм спостерігається схожий розподіл. Відносний річний приріст у риб з прісних водойм показав найбільше значення на другому році життя (табл. 2).

Аналіз показників росту самців бичка кругляка показав, що їм притаманні більш різкі коливання під час росту. Так, для особин з прісних та полігалинних водойм найбільший приріст припадає на другий рік життя, а на третьому році він поступово зменшується.

Менш стрімким є зменшення темпів росту у риб з мезогалинних водойм. Так найбільший приріст відбувається у віці 0+-2 роки, а потім поступово зменшується.

Так само як у самиць, у самців з Утлюцького лиману спостерігалось переважання за всіма показниками.

Таблиця 2 – Показники лінійного росту самців бичка кругляка

Тип водойми	Роки	Середня довжина, см	Абсолютний річний приріст	Відносний річний приріст %	Характеристика росту, питомий ріст (за Васнецовим)
Прісні	0+-1	6,7±0,2	0,04	0,60	0,04
	1-2	8,9±0,15	2,95	36,17	2,45
	2-3	10,6±0,45	1,94	18,29	1,77
Мезогалінні	0+-1	6,5±0,33	2,13	26,79	1,83
	1-2	9,2±0,2	3,92	38,09	3,32
	2-3	13±0,25	1,34	10,65	1,27
	3-4	13,5±0,5	0,34	2,31	0,32
Полігалінні	0+-1	5,0±0,3	2,85	44,60	2,25
	1-2	9,1±0,21	4,74	51,86	3,58
	2-3	10,2±0,42	2,59	21,62	2,28

Отже, бичок кругляк характеризується різними темпами росту у водоймах, що різняться за своїми гідроекологічними показниками, як в контексті вікової, так і статевої приналежності. Причини таких відмінностей можуть полягати у фізіологічних особливостях виду, а також у характері живлення виду в досліджуваних водоймах, а саме селективність та забезпеченість кормовими об'єктами розмірних груп.

Список використаних джерел:

1. Balazova-Lavrincikova M., Kovac V. Epigenetic context in the life history traits of the round goby, *Neogobius melanostomus* // *Biological invaders in inland waters: Profiles, distribution, and threats*. – 2007. – С. 275-287.
2. Verreycken H., Breine J.J., Snoeks J., Belpaire C. First record of the Round goby, *Neogobius melanostomus* (Actinopterygii: Perciformes: Gobiidae) in Belgium. / H. Verreycken, J. Breine J., Snoeks, C. Belpaire // *Acta ichthyologica et piscatorial*. 41 (2), 137–140.

3. Водна Рамкова Директива ЄС 2000/60/ЄС : Основні терміни та їх визначення (офіційний переклад). – К.: Консорціум компаній RODECOVERSeau–WRc, 2006. – 244 с.
4. Правдин И.Ф. Руководство по изучению рыб. – М.: Пищевая промышленность, 1966. – 375 с.
5. Сметанин М.М. Статистические методы в экологии рыб / М.М. Сметанин // Борок, 2003. – 200 с.
6. Ткаченко М.Ю., Демченко В.О. Особливості біології бичка кругляка *Neogobius melanostomus* (Pallas, 1814) Утлюцького лиману Азовського моря // Вісник ОНУ. Біологія. – 2015. – Т. 20, вип. 1(36). – С. 151–159.
7. Ткаченко М.Ю., Демченко В.О. Особливості біології та морфології бичка кругляка *Neogobius melanostomus* (Pallas, 1814) в акваторіях Азовського моря та Каховського водосховища // Біологічні системи. – 2013. – Т. 5. Вип. 4.– С. 522–531.
8. Чугунова Н.И. Руководство по изучению возраста и роста рыб. / Н.И. Чугунова. – М.-Л.: Изд-во АН СССР, 1959. – 164 с.

Tkachenko M.Yu.

Tavria State Agrotechnological University

Ukraine, Zaporozhye region, Melitopol, B. Khmel'nitskogo Ave., 18,

e-mail: tkachenkomaria@mail.ru

CHANGES OF ROUND GOBY'S GROWTH CHARACTERISTICS NEOGOBIUS MELANOSTOMUS (PALLAS, 1814) IN RESERVOIRS OF SOUTHERN PART OF UKRAINE UNDER DIFFERENT SALINITY GRADIENT

The growth characteristics of round goby from freshwater (<0,5 ‰), mesohaline (5 to <18 ‰) and polyhaline (18 to <30 ‰) reservoirs was researched. The results suggest differentiation between samples from groups “mesohaline”, “freshwater” and “polyhaline” forms.

Samples from freshwater and polyhaline reservoirs have the most different growth parameters, while mesohaline are smoother.